

Riktlinjer för sexårsuppföljning av forskningsmiljöer

Dessa riktlinjer har fastställts av fakultetsnämnden 2020-10-21 och gäller från samma datum

Dnr HS 2020/878

Innehållsförteckning

1	Inledning	2
2	Process	3
3	Underlag för uppföljningen	6
4	Bedömningsområden med tillhörande bedömningsgrunder	6
5	Ansvarsfördelning	9
	Bilaga 1: Schematisk tidsplan	11
	Bilaga 2: Bedömagruppens sammansättning och uppdrag	12

1 Inledning

Kvalitetsarbetet inom forskning omfattar all forskning som bedrivs vid Högskolan i Skövde (Högskolan). Det sker inom ramen för förbättringscykler, vilket beskrivs i Kvalitetspolicy för Högskolan i Skövde. Förbättringscykeln innefattar fyra tydliga och sammanlänkade faser, nämligen planering, genomförande, uppföljning och utveckling. Förbättrings cyklerna syftar alltid till verksamhetsutveckling.

I dokumentet Riktlinjer för kvalitetsarbete inom forskning anges två aktiviteter för uppföljning av forskning, nämligen årlig uppföljning av forskningsprojekt och uppföljning av forskningsmiljöer. Uppföljningen av forskningsmiljöer sker i en sexårscykel. Detta dokument beskriver hur denna sexårsuppföljning sker.

Syftet med en systematisk uppföljning av forskningsmiljöer är att ge underlag för fortsatt utveckling av forskningens förutsättningar och kvalitet, samt för verksamhetsplanering och utveckling. Målet är att identifiera faktorer och strategier som ger goda förutsättningar för forskningsmiljöer av hög kvalitet, samt identifiera utvecklingsområden inom forskningsmiljön. Målet är också att ge ett omdöme om forskningens kvalitet. Forskningens samverkan med det omgivande samhället följs också upp inom ramen för sexårsuppföljningen.

Kvalitetsarbetet inom forskning omfattar aktiviteter som utgår från fyra fokusområden (figur).

Figur: Fyra fokusområden i kvalitetsarbetet inom forskning vid Högskolan i Skövde

De fyra fokusområdena för kvalitetsarbete inom forskning är:

- Kvalitetssäkring av forskningsansökningar och pågående projekt
- Forskningen bygger forsknings- och utbildningsmiljön
- Rekrytering av personal, karriärvägar och kompetensutveckling
- Forskningsetiska frågor och forskningens ansvar för samhällsutvecklingen

Sexårsuppföljningen av forskningsmiljöer inkluderar samtliga fokusområden.

1.1 Allmänt om uppföljningen

Vid Högskolan finns fem forskningsmiljöer, nämligen:

- DHEAR (Digital HEAlth Reasarch) – Institutionen för hälsovetenskaper
- Framtidens företagande – Institutionen för handel och företagande
- Informationsteknologi – Institutionen för informationsteknologi
- Systembiologi – Institutionen för biovetenskap
- Virtual Engineering – Institutionen för ingenjörsvetenskap

Som framgår ovan är varje miljö organisatoriskt knuten till en institution. Alla forskningsprojekt vid Högskolan följs upp årligen av respektive institution. Därutöver följs forskningsmiljöerna upp inom en sexårscykel¹. Fakultetsnämnden ansvarar för att uppföljningen inom sexårscykel genomförs. Denna uppföljning sker genom granskning med externa bedömare. Grunden till uppföljningen är en självvärdering som tas fram inom respektive forskningsmiljö, bakgrundsmaterial i form av till exempel bibliometriska data och ett platsbesök. Bedömargruppens slutsatser lämnas i ett yttrande till fakultetsnämnden.

2 Process

Uppföljningen sker i följande steg:

- Uppstart
- Självvärdering
- Bedömargruppens analys och platsbesök
- Bedömargruppens yttrande
- Fakultetsnämndens behandling av yttrandet

Fakultetsnämnden bjuder in relevanta funktioner inom berörd forskningsmiljö till ett informationsmöte tre till sex månader före uppstartsmötet. Syftet med mötet är att sprida bred kunskap inom forskningsmiljön om uppföljningen. Vid mötet presenteras på ett övergripande plan vad som följs upp, hur uppföljningen kommer att gå till, samt en preliminär tidsplan, så att institutionen kan planera för resurser (exempelvis bemanning) och förbereda inför uppföljningen.

Uppföljningen inleds formellt med ett uppstartsmöte. De olika stegen i uppföljningen beskrivs närmare i avsnitten nedan.

Tidsramen för själva uppföljningen omfattar normalt cirka åtta månader, från uppstartsmöte till bedömargruppens rapport. En schematisk tidsplan presenteras i bilaga 1. En särskild tidsplan fastställs inför varje uppföljning.

Resultatet från uppföljningen utgör underlag för forskningsmiljöns fortsatta utveckling. Mål och åtgärder relaterade till uppföljningens resultat ska dokumenteras i institutionernas och verksamhetsstödets verksamhetsplaner eller i andra dokument kopplade till kvalitetsarbete inom forskningsmiljön. Resultatet ska också användas i Högskolans verksamhetsutveckling och verksamhetsplanering.

¹ Om det vid en institution bedrivs forskning som inte är organiserad inom forskningsmiljön, ska den ändå inkluderas i uppföljningen av miljön. På så sätt säkras att all forskning vid Högskolan följs upp.

2.1 Upstart

Uppföljningen inleds formellt med att fakultetsnämnden initierar ett uppstartsmöte med berörd prefekt, särskild företrädare för forskningen², avdelningschefer och forskningsgruppsledare. Dessutom bjuds doktorandrepresentanter in till mötet. I samband med mötet tillgängliggörs mallar, material från tidigare uppföljningar och andra relevanta underlag på en gemensam lagringsyta. Målet med det inledande mötet är att samla berörda och säkerställa att alla har en god förståelse för uppföljningsprocessen och det fortsatta arbetet.

2.2 Självvärdering

Särskilt utsedd företrädare för forskningen ansvarar för att en självvärdering sammanställs med bilagor. Samverkan i detta arbete ska ske med de som är involverade i forskningsmiljön, särskilt miljöns forskningsgruppsledare.

I självvärderingen beskrivs, analyseras och värderas forskningsmiljön, relaterat till bedömningsområden och bedömningsgrunder. I självvärderingens avslutande del görs en summerande värdering och analys av forskningsmiljön. Styrkor och utvecklingsområden ska identifieras. Den reflektion som görs ska vara tydligt framåtsyftande och beskriva vilka möjligheter och utvecklingsbehov som forskningsmiljön har. I den avslutande värderingen och analysen är det också möjligt att kort ta upp viktiga områden för forskningens kvalitet och förnyelse som inte har täckts in under ovanstående rubriker.

Tyngdpunkten i hela självvärderingen bör ligga mer på värdering än beskrivning och det är viktigt att ge konkreta exempel på hur bedömningsgrunderna uppfylls. Detta syftar till att ge bedömnarna förståelse för forskningsmiljön som helhet och för hur de interna processerna fungerar kvalitetsdrivande.

Självvärderingen ska skrivas på engelska. Särskild mall finns för ändamålet. Självvärderingen bör inte överstiga 30 sidor exklusive bilagor. Prefekt ska underteckna självvärderingen och ansvarar för att den diarieförs, samt att den överlämnas till fakultetsnämnden.

2.3 Bedömaregruppens analys och platsbesök

Självvärderingen och övriga underlag analyseras av en extern bedömaregrupp som utsetts av fakultetsnämnden. Bedömaregruppens sammansättning och uppdrag beskrivs i bilaga 2.

I bedömaregruppens uppdrag ingår att genomföra ett platsbesök där de intervjuar berörd prefekt, särskilt utsedd företrädare för forskningen, miljöns forskningsgruppsledare samt doktorandrepresentanter. Vid behov kan även representanter för olika avdelningar i verksamhetsstödet intervjuas. Bedömaregruppen kan välja att intervjua fler funktioner. Intervjuerna kan vid behov genomföras helt eller delvis på engelska.

Syftet med platsbesöket är att komplettera informationen i självvärderingen och övriga underlag.

² Vid vissa institutioner har prefekten utsett en särskild företrädare för forskningen, som då ska delta i sexårsuppföljningen av forskningsmiljön. Vid andra institutioner är det prefekten själv som har denna roll.

2.4 Bedömargruppens yttrande och omdömen

Bedömargruppen utformar ett yttrande där styrkor för forskningsmiljön lyfts fram och där rekommendationer för utveckling lämnas. I yttrandet ger bedömargruppen ett omdöme för varje bedömningsområde och underliggande bedömningsgrund som ingår i uppföljningen (se avsnitt 4). Bedömargruppen lämnar också ett samlat omdöme och en reflektion över forskningsmiljön totalt sett. I den samlade bedömningen ska forskningsmiljöns tydliga styrkor och utvecklingsområden lyftas. Bedömargruppen ska också lämna rekommendationer om hur forskningsmiljön kan utvecklas ytterligare. Det samlade omdömet ska grundas på gruppens bedömning av samtliga bedömningsområden och bedömningsgrunder. Det samlade omdömet graderas inte. För bedömningsområden och bedömningsgrunder lämnas dock omdömen enligt en graderad skala.

Följande tre omdömen används för varje bedömningsområde:

- **Tillfredsställande:**
Inga utvecklingsområden som riskerar att påverka forskningens kvalitet negativt har identifierats.
- **Med tvekan tillfredsställande:**
Utvecklingsområden som behöver åtgärdas för att bibehålla forskningens kvalitet har identifierats.
- **Ej tillfredsställande:**
En eller flera bedömningsgrunder anses ha brister som allvarligt kan påverka forskningens kvalitet.

För varje bedömningsgrund markeras om den är uppfylld eller inte uppfylld.

Yttrandet lämnas till fakultetsnämnden i enlighet med uppgjord tidsplan och enligt mall som tillhandahålls av fakultetsnämnden.

Innan yttrandet färdigställs ges fakultetsnämnden och de representanter för forskningsmiljön som deltagit i uppföljningen möjlighet att läsa yttrandet och kommentera eventuella sakfel.

2.5 Fakultetsnämndens behandling av yttrandet

När bedömargruppens yttrande är färdigställt, skickar fakultetsnämnden det till forskningsmiljön som underlag för fortsatt kvalitetsutveckling av miljön. Fakultetsnämnden behandlar även yttrandet vid ett ordinarie sammanträde, för att identifiera rekommendationer som behöver hanteras på en högskoleövergripande nivå.

Resultatet av uppföljningen kommuniceras till relevanta intressenter inom Högskolan och externt, enligt en upprättad kommunikationsplan. Uppföljningsrapporten publiceras även på Högskolans externa webbplats.

2.6 Återkoppling av genomförda och planerade åtgärder

I de fall uppföljningen har resulterat i att något eller några bedömningsområden har fått omdömena ”med tvekan tillfredsställande” eller ”ej tillfredsställande” ska företrädarna för forskningsmiljön göra en återkoppling av genomförda och planerade åtgärder till rektor. Detta sker vid ordinarie dialogmöte mellan institutionen och rektorsfunktionen. Om genomförda och planerade åtgärder inte anses tillräckliga för att säkra forskningsmiljöns

kvalitet beslutar rektor, i samråd med berörd prefekt, vilka åtgärder som måste vidtas för att säkra forskningsmiljöns kvalitet.

Återkopplingen sker efter cirka sex månader för de bedömningsområden som fått omdömet ”ej tillfredsställande” och efter cirka ett år för de bedömningsområden som fått omdömet ”med tvekan tillfredsställande”³.

3 Underlag för uppföljningen

Till stöd för självvärderingen tas ett antal underlag fram av verksamhetsstödet. Underlagen görs tillgängliga av fakultetsnämndens handläggare. Underlagen görs även tillgängliga för den externa bedömargruppen.

De underlag det främst handlar om är:

- Lista över personal inom forskningsmiljön
- Bibliometrisk data
- Förteckning över forskningsmiljöns forskningsgrupper
- Sammanställning över erhållna externa forskningsmedel
- Genomförda årliga uppföljningar av forskningsprojekt

Ytterligare underlag kan tillkomma.

4 Bedömningsområden med tillhörande bedömningsgrunder

Som framgår av avsnitt 1 ovan har Högskolan utarbetat fyra fokusområden för kvalitetsarbetet inom forskning. Dessa fokusområden utgör bedömningsområden vid sexårsuppföljning av forskningsmiljöer. Fokusområdet kvalitetssäkring av forskningsansökningar och pågående projekt omfattar många processer och har därför delats upp i två bedömningsområden (bedömningsområde 1 och 2 nedan). Till varje bedömningsområde finns ett antal bedömningsgrunder. Till bedömningsgrunderna finns anvisningstexter som förtydligar vad som ska tas upp i självvärderingen. Anvisningstexterna återfinns i mallen för självvärderingen.

4.1 Bedömningsområde 1: Organisation, stödverksamhet och infrastruktur för kvalitetssäkring av forskning

Detta område omfattar stödverksamhet och infrastruktur för forskning för att säkerställa att det finns goda förutsättningar för kvalitetssäkring av forskningsansökningar och pågående projekt och därmed forskningens och forskningsmiljöernas utveckling och förnyelse. Vidare ingår processer som främjar jämställdhet i forskningens förutsättningar och genomförande.

Bedömningsgrund 1:

Forskningsmiljön säkerställer att det finns goda förutsättningar för forskningsgruppernas och forskningens utveckling och förnyelse samt för forskningens frihet.

³ Om uppföljningen resulterat i att det finns bedömningsområden med omdömet ”ej tillfredsställande” och bedömningsområden med omdömet ”med tvekan tillfredsställande” kan prefekt och rektor komma överens om att återkopplingen för samtliga dessa bedömningsområden ska ske efter cirka sex månader.

Bedömningsgrund 2:

Fördelningen av arbetsuppgifter (undervisning, administration, forskning och annat) sker på sådant sätt att hög kvalitet inom forskningen främjas. Jämställdhet är en faktor vid fördelningen av arbetsuppgifter.

Bedömningsgrund 3:

Det finns en stabil och ändamålsenlig infrastruktur för forskningsmiljön, som tillhandahålls av institutionen och av Högskolans verksamhetsstöd. Infrastrukturen är adekvat och främjar forskning av hög kvalitet.

Bedömningsgrund 4:

Forskningsmiljön säkerställer att jämställdhet främjas i forskningens förutsättningar och genomförande.

4.2 Bedömningsområde 2: Kollegial verksamhet, finansiering och publicering

Detta område omfattar den kollegiala verksamheten såsom peer review-granskning, samt att lära av kollegor och därmed bidra till kvalitetssäkring.

Bedömningsgrund 1:

Det finns en aktiv akademisk kultur som inkluderar alla forskare inom miljön och där forskningen regelbundet följs upp och forskare får återkoppling på sina prestationer.

Bedömningsgrund 2:

Det finns tydliga planer för finansiering av forskning, och kvalitetssäkring av forskningsansökningar. Planerna är långsiktiga och bidrar till möjligheter till forskning av hög kvalitet, publicering i högt rankade kanaler, finansiering av doktorander och karriärutveckling för forskare.

Bedömningsgrund 3:

Forskningsmiljön har en adekvat och tydlig plan för publicering. Forskningsresultat publiceras i för ämnesområdet högt rankade kanaler och forskningen citeras och är känd internationellt och nationellt.

4.3 Bedömningsområde 3: Forskningen bygger forsknings- och utbildningsmiljön

Området innefattar aktiviteter som bidrar till att stärka sambandet mellan forskning och utbildning och forskningens bidrag till att skapa kompletta miljöer, med utbildning på alla nivåer, vid Högskolan.

Bedömningsgrund 1:

Forskningsgrupperna och den forskning som bedrivs bidrar till att utveckla forskningsmiljön.

Bedömningsgrund 2:

Forskning inom forskningsmiljön används på ett aktivt sätt i utbildning på alla nivåer (grundnivå, avancerad nivå och forskarutbildningsnivå).

4.4 Bedömningsområde 4: Rekrytering av personal, karriärvägar och kompetensutveckling

Detta område omfattar processer för långsiktig kompetensförsörjning, rekrytering av personal samt kompetensutveckling. Vidare inkluderas tydliga akademiska karriärvägar med välfungerande karriärstöd för forskare i alla skeenden i karriären oberoende av anställningsform.

Bedömningsgrund:

Forskningsmiljön arbetar långsiktigt med kompetensförsörjning och säkerställer att det finns förutsättningar för kompetensutveckling. Inom forskningsmiljön finns ett välfungerande karriärstöd för forskare i alla skeden i karriären, oberoende av anställningsform.

4.5 Bedömningsområde 5: Forskningsetiska frågor och forskningens ansvar för samhällsutvecklingen

Området innefattar stöd till forskare avseende tillämpning av god forskningssed och systematisk uppföljning av misstänkta fall av oredlighet med ändamålsenliga åtgärder. I området ingår även systematiska processer för att främja forskningens nyttiggörande i vid bemärkelse samt processer för att stärka forskningens kvalitet och relevans genom samverkan och ömsesidigt lärande. I området ingår även forskningens koppling till de globala hållbarhetsmålen och Högskolans övergripande tema digitalisering för hållbar utveckling.

Bedömningsgrund 1:

Forskningsmiljön tillhandahåller ändamålsenligt stöd till forskare avseende tillämpning av god forskningssed och följer systematiskt upp misstänkta fall av oredlighet och vidtar ändamålsenliga åtgärder.

Bedömningsgrund 2:

Forskningsmiljön arbetar systematiskt och strategiskt för att främja forskningens nyttiggörande i vid bemärkelse och för att stärka forskningens kvalitet och relevans genom samverkan och ömsesidigt lärande.

Bedömningsgrund 3:

Inom forskningsmiljön sker en aktiv och fruktbar samverkan med externa parter (lärosäten, näringsliv, offentlig verksamhet) nationellt och internationellt. Samverkan med externa parter bidrar till en högre kvalitet i forskningen och till forskningens förnyelse och utveckling. Samverkan leder också till att forskningens möjligheter till nyttiggörande ökar.

Bedömningsgrund 4:

Inom forskningsmiljön arbetas det med de globala målen för hållbar utveckling och Högskolans övergripande tema – digitalisering för hållbar utveckling.

5 Ansvarsfördelning

Prefekt vid berörd forskningsmiljö:

- avsätter resurser för uppföljningen främst i form av arbetstid
- medverkar aktivt i uppföljningsprocessen, genom att delta i informationsmöte, uppstartsmöte och intervju med bedömargruppen, bidrar till samt godkänner självvärdering etc.
- säkerställer att resultatet av uppföljningen tas om hand och inkluderas i arbetet med utveckling av forskningsmiljön, institutionens verksamhetsplanering samt institutionens interna kvalitetsarbete
- säkerställer att planerade åtgärder kommuniceras till berörda forskare
- säkerställer att uppföljningens resultat och eventuella planerade åtgärder för forskningsmiljön kommuniceras till relevanta externa intressenter (till exempel externa parter som medverkar i forskningsprojekt)

Särskilt utsedd företrädare för forskningsmiljön:

- sammanställer självvärderingen samt tillhandahåller relevant underlag
- medverkar aktivt i uppföljningsprocessen, genom deltagande i informationsmöte, uppstartsmöte, intervju med bedömargruppen etc.
- tar om hand och inkluderar resultatet av uppföljningen i arbetet med utveckling av forskningsmiljön

Forskningsgruppsledare:

- deltar i arbetet med sammanställning av självvärdering, bilagor till självvärdering och övriga underlag
- medverkar aktivt i uppföljningsprocessen, genom att delta i informationsmöte, uppstartsmöte och intervju med bedömargruppen etc.

Studentkåren:

- medverkar aktivt i uppföljningsprocessen, genom sina representanter i fakultetsnämnden och doktorandrådet
- utser doktorander från forskningsmiljön att delta vid intervju med bedömargruppen

Chefer inom verksamhetsstödet:

- avsätter resurser vid berörda avdelningar för till exempel framtagning av statistik och övrigt faktaunderlag, utformning av systemstöd för statistikframtagning, och kommunikation internt och/eller externt av resultaten från uppföljningen
- inkluderar relevanta resultat från uppföljningen i arbetet med utveckling av verksamheten.

Fakultetsnämnden:

- genomför och dokumenterar uppföljningen
- tillgängliggör underlag och mallar för självvärdering och yttrande
- administrerar bedömargruppens platsbesök
- kommunicerar och tillgängliggör resultat av uppföljningen för forskningsmiljön och doktorandrepresentanter (när så är relevant även på engelska) samt i övrigt sprida resultatet från uppföljningen i organisationen
- tar tillvara erfarenheter från uppföljningen i syfte att kontinuerligt förbättra uppföljningsprocessen

Rektor:

- inkluderar resultatet av uppföljningen i arbetet på högskoleövergripande nivå med utveckling av Högskolans forskningsmiljöer, verksamhet och kvalitetssystem.
- säkerställer att återkoppling av genomförda och planerade åtgärder till följd av uppföljningen sker inom ramen för ordinarie dialogmöten mellan rektor och institutionen.

Bilaga 1: Schematisk tidsplan

I tabellen nedan beskrivs en schematisk tidsplan för uppföljning av en forskningsmiljö. Särskilda tidsplaner tas fram inför varje uppföljning. Tidsramen omfattar normalt cirka åtta månader.

Datum	Aktivitet
Månad 1	Uppstartsmöte
Månad 1	Externa granskare utses
Månad 4	Självvärdering lämnas till fakultetsnämnden
Månad 6	Bedömargruppens platsbesök
Månad 7	Preliminär rapport skickas på delning till företrädarna för forskningsmiljön, samt till fakultetsnämnden (för kommentarer om ev. sakfel)
Månad 8	Bedömargruppens slutliga rapport inkommer

Bilaga 2: Bedömargruppens sammansättning och uppdrag

Bedömargruppens sammansättning

Bedömargruppen ska bestå av tre ämnessakkunniga och en doktorandrepresentant.

De ämnessakkunniga ska vara professorer inom relevanta områden för forskningsmiljön. Samtliga ämneskunniga ska vara externa, det vill säga inte verka vid Högskolan i Skövde. Den samlade kunskapen och erfarenheten hos bedömargruppen ska ligga till grund för bedömning av de områden som ingår i uppföljningen. Då flera olika forskningsområden kan ingå i en forskningsmiljö, är det i de fallen därmed av vikt att det finns en spridning på ämneskompetensen hos de sakkunniga.

Minst två av de sakkunniga ska ha god kunskap och erfarenhet av det svenska forsknings- och utbildningsväsendet och därmed god förståelse för forskningens förutsättningar i Sverige.

Doktorandrepresentanten ska aktivt bedriva studier på forskarnivå inom för utbildningen relevant område, alternativt nyligen ha disputerat. Doktorandrepresentanten ska inte verka vid Högskolan i Skövde

Beslut om bedömargrupp

Förslag på bedömare lämnas av prefekten vid den institution som forskningsmiljön är organiserad. Jävs- och jämställdhetsaspekter ska beaktas vid utseendet av bedömargruppen och dess ordförande.

Bedömargruppen utses av fakultetsnämnden. Fakultetsnämnden utser även en av de ämnessakkunniga till ordförande för gruppen.

Regler för ersättning till bedömarna framgår av separat beslut.

Bedömargruppens uppdrag

I bedömarnas uppdrag ingår att:

- granska de olika underlagen.
- förbereda och genomföra ett platsbesök vid Högskolan där intervjuer med företrädare för forskningsmiljön sker.
- sammanfatta sina bedömningar och rekommendationer i ett gemensamt yttrande, enligt anvisad mall och uppgjord tidsplan. Bedömningarna ska baseras på de bedömningsområden och bedömningsgrunder som Högskolan har fastställt.
- efter delning av yttrandet till Högskolan, korrigera eventuella sakfel.